

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurs, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Căsătoria nevârstnicilor.

Temelia societății a fost întotdeauna și este și azi familia. În viața de stat, educația de care au parte cetățenii lui în sânul familiei, are repercursiune covârșitoare asupra întregului fel de a fi în viitor, asupra caracterului cetățenilor lui. Este explicabilă deci grija deosebită ce s'a acordat totdeauna acestui nucleu din marea societate, care este familia.

Nici biserica creștină — cu scopul său mântuitor — nu putea neglija acest nucleu, familia. Și într'adevăr, dacă la baza legăturii dintre bărbat și femeie, din punct de vedere civil stă un contract — căsătoria, — la baza familiei creștine stă temelia de granit a tainei sfinte cununii. Prin însăși faptul de a aseza legătura dintre bărbat și femeie, — în baza învățături Sf. Scripturi — între cele 7 taine creștine, biserica creștină a voit să evidențieze și mai mult importanța mare pe care o are cununia în viața creștinilor. Biserica ortodoxă, bazată pe învățătura evangheliei lui Hristos, care este „puterea lui Dumnezeu spre mântuire tot celui ce crede” (Rom. 1,16) a mărturisit și propovăduit totdeauna sublimitatea tainei sf. cununii, comparând legătura dintre bărbat și femeie cu legătura dintre Hristos și biserică.

Apostolul neamurilor Pavel, o numește „taină mare” (Ef. 5,32) iar în alt loc o caracterizează astfel: „cinstită este nunta întru toate”. (Evr. 13,4) Insuși Mântuitorul Iisus Hristos, prin prezența Sa la nunta din Cana Galilei, a consacrat nunta ca taină sfântă.

Creștinii din toate timpurile au și considerat cununia ca atare, cerând binecuvântarea bisericii asupra conviețuirii lor. Răsfoind matricolele vechi ale parohiei, am constatat că toate perechile cari conviețuiau, erau cununate. Ce situație de invidiat față de starea de azi! Ce

creștini buni, ce oameni iubitori de biserică! Erau se vede, pe vremea aceea biserici de lemn și oameni cu suflete de aur.

Spre deosebire de trecut, azi situația este schimbată simțitor în spre rău. Pe de o parte, poate pseudo-civilizația care a început să pună stăpânire pe lume, pe de altă parte, — și poate acesta-i motivul principal la noi în Bănat — dorul de îmbogățire cât mai rapidă, a făcut ca legătura dintre tineri să nu mai poată fi binecuvântată de biserică. Și în fine al treilea motiv, a început să piară rușinea din lume.

Azi tinerii, — ca părinții lor să ajungă la zestre cât mai curând, — nu mai așteaptă să împlinescă vârsta legală spre a se cununa, ci pe căi lăaturalnice, cu ocolirea căsătoriei civile, dar în cele mai multe cazuri cu ocolirea bisericii, se însoțesc. Astfel încât s'au adevărit cuvintele Apost. Pavel: „Că va veni vremea când învățătura cea sănătoasă nu o vor primi”, (II Tim. 4,3). Căci, ce se întâmplă în cele mai multe cazuri cu tinerii, cari neavând vârsta recerută, nu se pot cununa? De regulă, în timpul până să ajungă la vârsta legală, se întâmplă certuri în familie. Treburile nu merg bine. Tinerii fie că trăesc între ei rău, sau cu membrii familiei, unii chiar se despart pentru un timp, pentru a reveni iarăși la căminul familiar. Starea aceasta nu mai poate fi favorabilă pentru cununia bisericească atunci, când ajung la vârsta recerută. Pentru a nu se lega cu încă un legământ — cu sf. cununie — preferă să trăiască în concubinaj, în o viață pe care biserica o condamnă și combate cu toată tăria. La toate acestea adaogând: conviețuirea dintre persoane legate cu altă căsătorie legală, — fenomen ce apare destul de des, — câte o boală în familie, o naștere, mort, năcazuri de natură economică, lucru intensiv la câmp, etc. dau procentul considerabil de concubini, cari desconsideră învățăturile bisericii și porunca Apost. Pavel: „să

nu împărătească dar „păcatul în trupul vostru cel muritor“. (Rom. 6,12).

Un rău mare, care a contribuit simțitor la concubinajul nevrâstnicilor, au fost desigur dispensele ce se acordau de Ministerul de Justiție. Căci ce era mai greu de explicat parohienilor, decât aceea că deși au dispensă ministerială de vârstă, la biserică nu se pot cununa? În astfel de cazuri veneau pescuitorii în apă tulbure și spunem credincioșilor noștri: veniți la noi, că noi vă cununăm.

Prin apariția noului Cod Penal Carol II, care califică de degenerare a rasei concubinajul dintre tinerii nevrâstnici, — se credea că stării acesteia imposibile i se va pune capăt.

Zilele acestea a apărut în ziare o dispoziție a Ministerului de Justiție, prin care în Ardeal și Bănat, cu derogare dela legile în vigoare, se vor acorda în cazuri binemotivate dispense de vârstă pentru fele dela 15 ani și pentru băieți dela 17 ani. Se întâmplă că și sub aceste vârste se acordă dispense. Ei bine, care-i situația? În Ardeal și Bănat nu se degenerază rasa prin aceste dispense, sau aici nu ne trebuie oameni întregi? Când în toate domeniile se urmărește unificarea legislației, atunci când o avem această unificare, să fie scoasă din practică pentru anumite regiuni ale țării? Este aceasta o stare tristă, de pe urma căreia are de suferit în primul rând biserica. Căci pentru astfel de tineri sunt date trei posibilități: sau se cunună când ajung la vârsta canonică, sau trec la altă religie care-i cunună fără a căuta la vârstă numai din proselitism, sau trăesc din obiceiunță în concubinaj toată viața, din motivele arătate mai sus. Poate să fiu pesimist, dar eu așa văd lucrurile. Am avut în parohie câteva cazuri din cele enumerate mai sus. „Frații“ noștri din cealaltă strană, se năpustesc asupra credincioșilor noștri cari au dispensă ministerială de vârstă, oferindu-se să-i cunune.

Apariția în ziare a comunicatului Ministerului de Justiție m'a determinat să aștern pe hârtie chestiunea căsătoriei nevrâstnicilor. Și în fața acestui pericol biserica prin toate mijloacele trebuie să reacționeze. Desigur Ierarhii noștri au intervenit pentru curmarea acestui rău. O știe toată lumea. N'am fost însă ascultați. Dovadă apariția comunicatului. Aici ar fi rolul mirenilor noștri. Alături de Ierarhii Țării, alături de asociația clerului, alături de F. O. R. să ceară cu toată hotărârea aplicarea strictă a legilor, să nu se mai acorde dispense de vârstă pentru Ardeal și Bănat și să se legifereze odată obligativitatea cununiei religioase înaintea căsătoriei civile.

Căci, dacă familia este temelia societății, familia creștină, cu căsătoria binecuvântată de biserică este „piatra din capul unghiului“ pe care „zidarii“ n'au voie să o desconsidere.

Liviu Surlașiu
paroh — Jebel.

Echivalentul.

De: Preotul **Isaia Popoviciu.**

Confratele Traian Constantin din Vrani, în Nrii 32—35 și 38 ai Foi Diecezane din anul 1936 a publicat o serie de articole despre „Echivalentul“ profesional și taxele comunale, în chip amănunțit și bazat pe sentințe aduse de autoritățile competente, pentru ceea ce preoțimea îi poate fi recunoscătoare.

Frăția sa și-a exprimat dorința ca fiecare preot să publice eventualele decizii în cauza impozitelor.

În cele de mai jos îmi iau voie a scrie următoarele:

a) *In ceea ce privește impozitul echivalent.*

Cu ordinul Ministerului de Finanțe din 24 II 1930 Nrii 54.639 am fost scutiți toți preoții de echivalent pe anii 1929 și 1930.

În anul 1932 preoții de aici au fost impuși cu echivalent după întreaga sesiune, deși în Monitorul Oficial din 1 Ianuarie 1932 No. 1 se anunțase că sunt scutite de acest impozit 12 jughere.

În anul 1934 la apelul făcut de preoții din Silha la Tribunalul din Logoj, acela a fost respins prin decizia No. 2322/3 din 7 Decembrie 1934 pe motiv că cele două sesiuni au la un loc 62 jughere, deci mai mult de 12.

Curtea de apel din Timișoara cu decizia său din 21 XI 1934 No. 3442 aprobă sentința Tribunalului Logoj prin care se scutise dela plata echivalentului 12 jughere din sesia pâr. I. Alexandrescu din Logojel.

Tot în anul 1934—5 la apelul ce s'a făcut către Tribunalul din Logoj am fost scutiți: subsemnatul și fiul meu pr. Victor Popoviciu — fiecare de câte 12 jughere — prin sentința din 3 III 1935 Nrii 3290/4 și 3207/4.

În anul 1936 la apelul făcut către Tribunalul Ilfov Secția III-a, biserica armeană a fost scutită de echivalent după imobilele ei prin sentința din 7 Noembrie 1936 No. 1556¹⁾.

1) Cf. ziarului „Universul“ din 29 Decembrie 1936.

Ministerul Finanțelor cu ordinul din 19 III 1937 No. 441.199 a decis că de fiecare sesiune sunt a se scădea — cu ocazia impunerii — câte 12 jughere.

b) *Taxele comunale.*

Ministerul de Interne cu ord. din 21/XII 1926 Nrul 32.412/1936 absoalvă pe subsemnatul și pe pr. V. Popoviciu din Silha de taxele comunale în suma de 18.600 Lei și 17.300 Lei taxe curente și restante.

Iar dl -Dr N. Porumb ca deputat, în anul 1928, exoperează prin ord. din 6 Aprilie 1928 Nr. 7275/1928 scutirea de taxe comunale a tuturor preoților din județul Severin.

Buletinul Județului Timiș-Torontal în Nrul 22 din a. c., a publicat, la pag. 15, următoarele:

No. 10888—1937.

Obiect: Scutirea sesiunilor parohiale de plata taxelor comunale.

Dlor Pretori, tuturor primăriilor comunale.

Vă comunicăm mai jos ordinul Ministerului de Interne, Direcțiunea Adției No. 12030—1937 spre știre și conformare.

Copie: România Ministerul de Interne, Direcția Administrației Locale No. 12030 din 15 Aprilie 1937. Domnului Prefect al Județului Timiș-Torontal.

Consiliul Eparhial Ortodox Român Cluj, prin adresa No. 2197—1937, ne aduce la cunoștință, că sunt cazuri unde, atât preotul după sesiunea parohială cât și biserica după sesiunea bisericească, sunt impuși în comune, cu impozite suplimentare comunale și impozite suplimentare pentru construcții de școli, deși venitul sesiunilor parohiale formează parte integrantă din salariul preotului, conform legii din 1934.

Că bisericile fiind instituții de cultură și cu venituri foarte modeste, sunt îndreptățite la ajutoare din partea comunelor în baza legii administrative și cere ca, comunele să scutească averile parohiale de impozitele suplimentare.

Recomandându-Vă cererea de mai sus a Consiliului Eparhial ortodox-român, Vă rugăm să binevoici a dispune.

p. Ministru: ss Ștefan Bungețianu.

Director: ss Indescifrabil-

Timișoara, la 7 Maiu 1937.

pt. Prefect: Dr Ionescu

Șef. serv: Bobei

La un recurs făcut de un consiliu comunal în contra scutirii preoților de taxele comunale comitetul local de revizuire cu decisiul său din 20/III 1931 a respins recursul ca nefondat.

Prin art. de lege XXII din 1886 § 138 sunt scutiți de taxele comunale: ofițerii, judecătorii, învățătorii, notarii, (de preoți nu se face amintire, fiindcă nu erau funcționari publici). În Monitorul Oficial din anul 1936 Nrul 101 se publică modificarea prin lege a §-lui 21 din legea de organizare a Bisericii ortodoxe în acel sens că slujitorii bisericii sunt funcționari publici, deci îndreptății la scutirea de taxe comunale.

Cu toate că pe baza legii mai sus citate preoții nu obvin între funcționarii scutiți de taxe comunale, totuși am fost scutiți toți preoții de taxe comunale.

Ba chiar și impozitele de stat au fost scăzute din congrua ce o primeau, adică impozitele directe după sesiuni le plătea statul.

c) *Impozitul stolar.*

În protocolul congresual din 1935 la pagina 267 cetim: Bugetul statului pe anul 1935/6 cuprinde, în ce privește salarizarea clerului, o inovație în raport cu alți ani.

S'a scăzut din salariile preoților și cântăreților venitul propriu, adică venitul sesiilor parohiale și venitul epitrahilului.

Această scădere s'a făcut după ce în prealabil Ministerul Cultelor a cerut, în baza unei legi votate de curând atât dela episcopii cât și dela parohii, inventarul venitelor.

Venitul epitrahilului nu este o plată sigură, ci o ofrandă benevolă, care nu poate fi calculată la stabilirea plății preoților.

Prin bunăvoința Dlui preot Groza din Gajvoidia s'a pus la dispoziție recursul unui preot în materie de impozit pe stolă, care a fost câștigat la Tribunalul din Sibiu Secția a II-a din 13 Februarie 1936 Nrul 1625/1935/5.

Recursul e de următorul tip:

Onorată Comisie de Apel,

Subsemnatul paroh ortodox român din comuna jud. Severin cu onoare înaintez

Apel

în termen legal contra impunerii impozitului profesional după veniteile mele stolare din partea Comisiei de impunere din de sub Nr. rugându-Vă să binevoici a fixa desbatere în cauză, citând și pe subsemnatul și a *anula* numitul impozit pe baza următoarelor:

Motive:

Impozitul profesional se face de organele fiscale în baza art. 48 din legea contribuțiilor directe care spune: sunt supuse unui impozit de 5% veniturile realizate din exercitarea profesiunilor *libere* și în conformitate cu paragraful 155 din instrucțiunile Ministerului de Finanțe care dispune: se impun veniturile cari rezultă din exercitarea *liberă* a acestor profesioni, iar nu cele din *angajamentele de servicii cu caracter de continuitate, cari trec la impozitul pe salarii.*

Ori venitele stolare le primesc preoții drept *remunerație* pentru serviciile religioase, pe cari sunt obligați ale presta în baza funcțiunii lor de preot iar nu pentru lucruri sau servicii pe cari sunt liberi a le face sau nu, ori pe cari le-ar putea condiționa de achitarea vreunor taxe. Așa de exemplu: decedații trebuie să înmormântezi de preot indiferent, *dacă achită cineva pentru ei taxe sau nu*, acest lucru fiind un *angajament legat de serviciul preoțesc*, asemenea și toate celelalte servicii preoțești, ale căror venitite în conformitate cu amintitele dispozițiuni ministeriale sunt *direct excepționale dela impozitul profesional*, ca și unele cari provin din *angajamente de serviciu cu caracter de continuitate*. Impunerea venitelor stolare a constituit deci și până aci o ilegalitate continuă, ele fiind cuprinse și la salariul preoțesc, după care au fost impuse ca atare.

Că adevărul în cauză este acesta, ne mai provocăm și la sentința On. Tribunal din Sibiu cu Nr. Ca. II. 1625/1935/5 din 13 Februarie 1936, prin care sentință amintită numitul Tribunal a declarat *illegal* acest impozit profesional și-l anulează pe motive de *violare de lege și excas de putere* pentru următoarele motive: art. 48 din legea contribuțiilor directe prevede impunerea veniturilor realizate din exercitarea profesiunilor libere, iar paragraful 155 din instrucțiunile legii explică și exemplifică profesiunile libere, ori preoții *slujitori ai Statului și bisericii* nefiind medici, advocați, veterinari, dentiști, ingineri, pictori, sculptori etc. iar venitele stolare constituind *retribuția exercitării profesiunii de preot și nici decum exercitarea unei profesiuni libere* nu poate să fie impuse conform art. 48 din legea contribuțiilor directe.

Motivul indicat de Comisiunea de Apel din Sibiu nu se bazează pe *nici un criteriu juridic*, decât pe simpla argumentare, că toți preoții din țară sunt impuși și la profesional. În baza acestor motive Tribunalul din Sibiu prin Sentința dată cu Nrul de mai sus anulează acest impozit profesional impus preoților și-l declară *illegal*:

Deci în virtutea probelor categorice invocate atât din paragraful 155 din instrucțiunile legii cât și a sentinței On. Tribunal din Sibiu care cu toată autoritatea sa judiciară *anulează* impozitul profesional preoțesc și-l declară de *illegal*, care fapt constituie o jurisprudență în această materie, cu onoare Vă rog să binevoiți a avea și D-Voastră în vedere în judecarea acestui Apel considerațiuni de ordin exclusiv obiectiv și juridic, anulând ca *illegal* atât impozitul n. r. profesional impus pe venitele stolare preoțești cât și impunerea comisiei de impunere din Lugoj de sub Nr. . . . care de asemenea e *illegală*.

. la

On. Administrație Financiară
comisia de apel a contribuțiilor în . . .

Geneza Arianismului

— Puncte de sprijin pentru Arianism în teologia creștină anterioară —

De Preotul Gh. Cotoșman
profesor la Academia teologică

Arienii mai învățau că Hristos a primit trup fără suflet. Despre aceasta mărturisește Epifaniu și mai ales Teodoret în dialogul II chiar la început. În al treilea dialog întreabă: „De ce pun Arienii așa de mare preț pe dovada, că Hristos a avut trup fără suflet?”. El răspunde: „Spre a arăta că el având porniri (afecțiuni) schimbăcioase nu putea fi născut din o *ființă neschimbăcioasă*”¹⁾.

Mai departe, Arianismul sapă întreaga temelie a Creștinismului prin aceea că aduce pe Hristos ca exemplu cum poate omul să-și câștige singur tot ce-i dă Dumnezeu. Această idee stă în strânsă legătură cu ideea de har divin, pe care Arienii îl resping. Nu vorbesc aici de harul pe care Pelagienii îl numeau dispoziția firească a omului, învățătura adusă de Mântuitorul prin exemplul vieții sale, ci despre lucrarea tainică a lui Dumnezeu în inima omului, lucrare prin care Dumnezeu mișcă inima, prefăcând pe om sufletește și-i împărtășește adevărata viață dumnezeiască. Ei nu puteau admite harul, pentru că Dumnezeu, după dânsii, nu putea veni nici de cum în atingere directă cu faptele. De aceea Arianismul este din firea sa Pelagianism, cu care e de acord și în ideea mecanică despre relația lui Dumnezeu cu lumea²⁾.

Arienii negau și necesitatea absolută a întrupării lui Hristos, precum și credința că numai prin el ni se poate împărtăși adevărata cunoștință de Dumnezeu. Așa asupra locului: „Nimenia nu cunoaște pe Tatăl fără numai Fiul și căruia va voi el să-i descopere” (Ioan 6, 46, Mat. 11, 27) Sf. Atanasie face următoarea reflexie: „deși Arie nu voește a primi aceasta”. Arienii fură siliți să ajungă la această concluzie, pentru că, după ei, și Fiul — deși făptură — cunoaște pe Dumnezeu, cel puțin cât îi permite mărirea firii lui; pentru ce deci și fiecare făptură n'ar trebui să cunoască pe cât e cu putință pe Dumnezeu fără ajutorul Fiului?

Mai departe, la Arienii nu putea fi vorba nici despre o cădere așa mare a firii omului cum învață Biserica; căci omul nefiind niciodată în atingere directă cu Dumnezeu, nu se putea nici depărta așa de tare de Dumnezeu prin vinovăția lui; căderea lui nu putea să aibă nicio dată așa mare însemnătate.

1) Ibidem.

2) Ibidem.

Nefiind niciodată unit cu Dumnezeu în mod lăuntric și după ființă, omul nici nu putea voi să se unească cu el vreodată în mod lăuntric și după ființă; deci era deajuns un mijlocitor din afară, adică învățătura lui și exemplul lui. Astfel totul stă în legătură cu principiul cel dintâiu, că Hristos este mijlocitorul enigmatic între fap-turi și Dumnezeu, dar un mijlocitor pe care Arienii nu-l cunoșteau de Dumnezeu și nici nu voiau să-l lase a fi deadreptul făptură³⁾.

În scrierile Sf. Atanasie aflăm multe din învățăturile Arienilor, pe care el le-a combătut cu înverșunare. Iată câteva crâmpie din aceste învățături eretice:

„Dumnezeu nu totdeauna a fost Tată. A fost un timp în care Dumnezeu era singur și încă nu Tată. Dar mai târziu fu Tată. Fiul nu a fost totdeauna. Deoarece toate sunt din nimic și toate sunt fap-turi și lucruri, ce s'au făcut apoi, și Cuvântul lui Dumnezeu s'a făcut din nimic și a fost un timp în care el nu era. El n'a fost înainte de ce se făcu, ci și el avu un început al facerii sale. Dumnezeu singur era, iar Cuvântul și înțelepciunea încă nu erau. Când, deci, el voi mai târziu să facă lumea, atunci el făcu pe unul, pe care-l numi Cuvânt și înțelepciune și Fiul, pentruca prin el să ne facă pe noi. Sunt două înțelepciuni: una ce este proprie lui Dumnezeu și în el; iar prin această înțelepciune s'a făcut Fiul și împărtășindu-se de ea se numește și el înțelepciune și Cuvânt, înțelepciunea care a fost adusă la ființă prin înțelepciunea cea după voia înțeleptului Dumnezeu. De asemenea Dumnezeu are un alt Cuvânt; de aceasta împărtășindu-se (Fiul) se numește și el Cuvânt prin har.

În firea sa Fiul este schimbător ca toate făpturile. El rămâne bun prin libertatea sa și cât timp voește. Dacă voește poate să se și schimbe, ca noi, deoarece firea lui este schimbătoare. Acum fiindcă Dumnezeu prevăzu că el va fi bun, i-a dat aceea mărire, pe care și-o câștigă mai târziu prin virtutea lui ca om, deci pentru faptele lui, pe care Dumnezeu le-a prevăzut, i-a născut pe el ca atare.

Tatăl nu poate fi văzut de Fiul, el nici nu vede nici nu cunoaște precis pe Tatăl. Iar cât vede și cunoaște, potrivit cu puterile lui, precum și noi cunoaștem pe Dumnezeu după măsura puterilor noastre. Fiul nu cunoaște nici măcar firea lui proprie. El și Tatăl sunt cu totul și cu totul și infinit neasemeni unul cu altul în ființă și în mărire. Firea lor e deosebită, împărțită și despărțită. Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt n'au nicio împărtășire după ființă unul cu altul“.

În alte locuri Arie numește pe Fiul făptură, dar nu ca una din făpturi.

Arie nu rămâne totdeauna consecvent cu sine însuși, adeseori el se contrazice. Într'o scrisoare către Eusebiu al Nicomediei, se plânge de prigonirile pe cari le îndură dela episcopul Alexandru, pentrucă nu este de acord cu dânsul, când grăește în auzul poporului: „Dumnezeu este deapururea Fiul este deapururea. Fiul este deodată cu Tatăl. Fiul este împreună cu Dumnezeu în chip de nenaștere, el este pururea născându-se, nenăscut este născut. Nici cu gândirea, nici cu o clipeală nu este Dumnezeu mai înainte de cât Fiul. Pururea este Dumnezeu, pururea este Fiul. Din însași Dumnezeu este Fiul.

(Urmează).

Cerc preoțesc tractual.

În ziua de 9 XI a. c., a doua zi de Sf. Arh. Mihail și Gavril, cu ocaziunea hramului și a „rugii“ a avut loc în comuna noastră Moldova-Veche, cercul preoțesc, al tractului Bisericii-albe, la care a luat parte un număr de 25 preoți, sub presidenția P. On Protopresbiter al Bisericii-albe: Ioan Oravițan.

La orele 10 s'a început sfânta liturghie, în modesta dar frumoasa capelă ort. rom. din loc, săvârșită în sobor de 5 preoți în frunte cu Păr. Protopresbiter. Răspunsurile liturgice au fost date de către corul mixt al intelectualilor din comună, sub conducerea subsemnatului preot local. La priceasnă a predicat păr. protopop despre: „rostul și însemnătatea jertfei în ortodoxie și în special cu privire la neamul nostru. A mulțumit fostului naș al modestei noastre capele de aici, notarului V. Paleu, care în această calitate, a donat — în decursul anului un frumos policandru, în valoare de 3000 Lei, precum și noului naș — investit cu această ocaziune — G. Boboiceanu, șeful vămii locale. Modesta dar simpatica noastră capelă a fost — de data aceasta — neincăpătoare față de credincioșii și oaspeții — clerici și mireni — veniți cu acest prilej la sânul ei.

După sf. liturghie, s'a făcut chemarea sfântului Duh, după care a urmat în sala școlii primare de stat, de lângă bisericuță, programul ședinței intime a preoților.

Ședința a fost deschisă printr'o călduroasă și frățească cuvântare, a părintelui protopop I. Oravițan, îndemnând la munca de destelire a ogorului creștinesc pe toți preoții frați întru Hristos din protopresbiteratul Bisericii-albe. A urmat cetirea procesului-verbal al ședinței anterioare, ce a avut loc, în vara acestui an în Sasca Română. Apoi s'a trecut la 1-ul punct din program, unde subsemnatul am tratat subiectul: Regimul sectelor în țara noastră. Făcând o comparație între decizia anterioară din 1933 și cea actuală din 17 Aprilie 1937, am scos în relief avantajele și lămuririle mai precise ale noiei decizii 4781. Am analizat capitol de capitol, articol de articol și punct cu punct, accentuând articolele importante, ce trebuiesc bine și cu luare aminte cercetate de preoți pentru a putea purcede, întemeiați pe lege și pe concursul autorităților administrative în drept la

3) Ibidem.

exterminarea acestei cangrene, ce sapă la temelia țării și a bisericii noastre strămoșești, și formează un pericol iminent pentru stat. Discuțiile și interpețările, prilejuite de acest subiect, au pus în lămurire, într'un mod foarte util și la curent cu noua decizie ministerială, pe toți frații în Hristos prezenți.

A urmat punctul 2 din program: pâr. Valeriu Popescu din Gornea a tratat subiectul: „Predica în biserică”, expunând temeinice motive, din autorii omiletici de pretutindenea, pro și contra, concludând la absoluta necesitate a predicării în biserică.

Apoi s'a pus în discuție art. 105 și 113 din regulamentul învățământului primar, de către pâr. protopop, făcându-se diferite propuneri și interpelări binevenite.

După terminarea programului dela ședința intimă, a urmat o agapă la care au luat parte numeroși intelectuali.

După masa frățească, la orele 3 p. m. s'a săvârșit sf. Vecernie, în aceeași formație ca la sf. liturghie — fiind capela neincăpătoare — când s'a făcut și ceremonialul investirii noului naș al bisericii, dl. G. Boboceanu — șeful vamei — cu care ocaziune s'a făcut sfințirea obiectului donat în această calitate: un prapor din materie de damast, în valoare de 3000 Lei.

După terminare s'a întins hora rugii, după care cu toții am intrat în sala școlii primare unde s'a ținut programul-festival stabilit pentru ședința publică. Aci, corul elevilor dela școala primară de stat, de sub conducerea bunului lor învățator: I. Matei, a executat cântări, monoloage și declamări. Tot aci pâr. S. Daș, din Șușca, a conferențiat despre: aberația stilistă, mai ales aici, la frontiera sud-vestică, pe malurile bătrânului Danubiu, în contact cu masa slavă-stilistă. Pâr. protopop a răspuns mulțumind și felicitând pe harnicul inv. I. Matei, pentru aranjarea selectului program. emina-mente cu caracter creștin, inspirând celor prezenți mult duh național și creștinesc. Am încheiat subsemnatul — ca preotul local — mulțumind tuturor, celorce cu prezența și cu partea lor de contribuție au ținut să încununeze nimbul acestei zile mari și sfinte pentru România ort. de pe aceste meleaguri îndepărtate.

Seara la orele 21, după cina luată tot în comun a urmat un festival cu petrecere, dat în folosul capelei, la care a conferențiat, în sala spațioasă, frumos amenajată, împodobită și arhiplină, pâr. A. Golumba, din Berzasca, despre: Raporturile dintre Români și Sârbi pe teren religios și cultural, fiind îndelung ovaționat, ca foarte reușit.

Pentru toate astea țin să mulțumesc și pe această cale fraților întru Hristos, precum și tuturor participanților cari prin prezența lor au ridicat amploarea și fastul acestei zile sfinte pentru noi Români de pe aici, cimentând și creștind, în felul acesta și pe viitor, o tradiție ortodoxă-românească; în această comună contaminată de slavism, care tradiție și obicei ort. rom. era în agonie pân' aci. Dela această manifestație mulți dintre românașii noștrii, au plecat plini de o satisfacție spirituală, improspătați cu un nou prilej de afirmare românească, de care suntem cu toții foarte mândri și bucuroși.

A. Gruia
preot-catihet.

ȘTIRI

Cerc preoțesc. În 21 Noembrie a. c., membrii cercului preoțesc Fârdia s'au întrunit în comuna Zolt. Au celebrat sf. liturghie în sobor, cu predica pâr. I. Marinescu din Mătnicul-mic. La vecernie a conferențiat pâr. Emil Damsa despre sf. Taină a cununiei. A urmat apoi în școală un bogat program, predându-se o piesă de către elevele clasei a VII-a. Conferința publică a ținut o licențiatul în Teologie Emil Damsa, vorbind despre educația religioasă în familie și rolul mamei. Cuvântul de încheiere și mulțumire l-a rostit preotul local Gh. Cornean, căruia dealtfel i se cuvine, în bună parte, reușita programului.

Danie. Preotul Zaharia Humița din Boldur împreună cu soția au donat sfintei biserici de acolo un frumos baldahin și un rând de ornate negre.

Dumnezeu să răsplătească râvna laudabilă a celor ce împodobesc casa Lui!

Direcțiunea liceului Traian Doda din Caransebeș ni-a adus la cunoștință că la Doxologia oficiată în biserică noastră catedrală în ziua de 1 Decembrie au luat parte și elevii liceului „Traian Doda” din cl. V și VIII-a ca delegați ai elevilor pe lângă profesorii cari au participat. Luăm cu bucurie act de caracter oficial dat participării elevilor celor două clase la comemorarea de-a pururea marelui zile de 1 Decembrie 1918.

Atacuri în presă. Dl. Stelian Popescu unul din animatorii de frunte ai mișcării naționaliste a fost zilele acestea ținta unor atacuri de rând, eșite din oficina cunoscutului colonel P. Petrescu, cel care atacase nu de mult și pe I. P. S. Sa Patriarhul nostru Miron. E trist că se atacă și până cei mai de valoare bărbați ai Țării, și — că prin aceste atacuri — se atinge și prestigiul Țării în străinătate, deoarece noile atacuri nesăbuite s'au produs în străinătate.

Vacanța de Crăciun a școlilor, potrivit dispoziției Ministerului Educației Naționale, începe: a) în seara zilei de 17 I. c., pentru școlile în ale căror localuri se vor stabili secții de votare și b) în 22 Decembrie pentru toate celelalte școli.

† **Preotul Petru Munteanu** din Năidaș a trecut la vecinicie în ziua de 7 Decembrie a. c., în vârsta frumoasă de 81 de ani, dintre cari 54 de preoție. Inmormântarea s'a făcut în 9 Decembrie de un sobor de 9 preoți în frunte cu protopopul Ioan Oravițan. Răposatul și-a încoronat activitatea sa păstorească donând bisericii pe care a slujit-o un libel de depuneri cu Lei 120.000.

Dumnezeu să-l odihnească în pace răsplătind ostenelele robului Său!

Nr. 6785 E ex 1937.

Publicațiune.

Episcopia ort. rom. a Caransebeșului vinde prin licitație cu oferte închise din pădurea sa de lângă Făget:

- a) circa 140 m³ trunchi de stejar,
- b) circa 45 m³ trunchi de carpen, și
- c) circa 25 m³ trunchi de tag.

Ofertele au să se facă pentru trunchii de stejar neclasificați, de fiecare categorie separat, per m³, și anume pentru dimesiunile a) dela 14—25 cm., b) dela 26—32 cm., și dela 33—40 cm. și tot oferte separate pentru trunchii clasificați, dela 41 cm. în sus, în a) clasa I, b) clasa II și c) clasa III.

Ce privește trunchii de carpen, dimensiunea lor se începe dela 26 cm. în sus, neclasificați, iar dimensiunile celor de fag dela 40 cm. în sus.

Trunchii aceștia se află acum în curs de exploatare, în campania 1937/38.

Prețul se achită pe baza măsurării făcute în pădure astfel: La acceptarea ofertei se va plăti un avans, care se va indica în ofertă, iar întreg restul prețului îndată la măsurare, la tot cazul înainte de transportul trunchilor din pădure, care transport are să îl facă cumpărătorul pe speșele sale cel mult până la 1 Mai 1938, când vremea e potrivită pentru transport de lemne.

În tot timpul transportului cumpărătorul este responsabil de orice daune cauzate fie de dânsul fie de angajații săi.

Ofertanții vor declara în oferta lor, că au văzut trunchii, precum și locurile unde se află acei trunchi în pădure, prin urmare cunosc materialul și referințele de transport.

Înainte de achitarea integrală a prețului nu se poate transporta lemnul din pădure.

Dacă plata integrală și transportul nu se face până la 1 Mai 1938, trunchii rămân proprietatea episcopiei, cumpărătorul pierde avansul plătit și lemnele se vînd altuia, fără nici o intervenție judecătorească, rămânând cumpărătorul materialicește responsabil pentru eventuala diferență.

Toate speșele cu această vinzare, ca taxele de timbru și înregistrare, cifra de afaceri și orice alte contribuțiuni publice le suportă în întregime cumpărătorul afară de prețul oferit.

Episcopia vânzătoare își rezervă dreptul a decide liber asupra ofertelor, acceptând cea ofertă, pe care o va afla mai corespunzătoare,

eventual a nu primi nici o ofertă, fără nici o motivare.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului în Caransebeș până inclusiv Mercuri 22 Decembrie 1937.

Caransebeș în 2 Decembrie 1937.

Consiliul eparhial.

Anunț.

Comuna bisericească ort. rom. Domașnea, județul Severin situată pe șoseaua națională Caransebeș-Orșova, cu târguri anuale și săptămânale, cât și cu piața frecventată în fiecare săptămână, dă în chirie „**casa cu etaj**” compusă din 7 camere cu sală mare, bucatărie, pivniță, cămară, magazie etc., cu aranjamentul complet pentru prăvălie și hotel pe timp de 3 ani, sau după înțelegere.

Chiria anuală dela 12,000 Lei în sus.

Închirierea se va face prin licitație publică la 5 Decembrie 1937, ora 3 p. m. în comună.

În numele consiliului parohial:

Simeon Răsvan

paroh și președinte.

Colinde

și

Cântări bisericești

culese de

preot V. Popoviciu-Silha

se află de vânzare la

Librăria Diecezană.

Lei 6 exemplarul

Obiecte bisericești

dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la Librăria Diecezană

